

Handläggare
Peter Nyström
08-508 465 59**Till**
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-11-19

Kommunförbundets enkät om länsgemensamma återvinningscentraler – kvittningssystem i Stockholms län. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafik- och renhållningsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Per Anders Hedkvist
FörvaltningschefMarita Söderqvist
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunförbundet Stockholms Län har tagit fram en enkät där respektive kommunstyrelse i länet ska ta ställning till hur kommunen ser på att tillåta egna hushåll att lämna grovavfall i annan kommun och även ta emot grovavfall från hushåll i andra kommuner gentemot ersättning till/från annan kommun eller enbart tillåta egna hushåll att lämna grovavfall i den egna kommunen.

Kontoret föreslår kommunstyrelsen, som svar på enkäten, att Stockholms stad tillåter att hushåll från andra kommuner får lämna grovavfall på stadens återvinningscentraler och vice versa.

Remissen

Kommunförbundet Stockholms Läns (KSL)s miljö- och samhällsutvecklingsberedning har gett dess kansli tillsammans med Stockholmsregionens avfallsråd, STAR, i uppdrag att ta fram ett förslag om hur hushållen kan få välja lämpligast återvinningscentral inom länet och samtidigt neutralisera de ekonomiska effekterna mellan kommunerna med ett s.k. kvittningssystem.

KSL har tagit fram en enkät där respektive kommunstyrelse ska ta ställning till hur kommunen ser på att tillåta egna hushåll att lämna grovavfall i annan kommun och även ta emot grovavfall från hushåll i andra kommuner gentemot ersättning till/från annan kommun (alternativ A i enkäten) eller enbart tillåta egna hushåll att lämna grovavfall i den egna kommunen (alternativ B i enkäten). Om alternativ A väljs ska kommunen även svara på om kvittningen mellan kommunerna ska baseras på antalet passager till återvinningscentralen räknat utifrån någon form av inpasseringssystem eller om beräkningen av antalet utomkommunala besökare sker via stickprov på återvinningscentralerna.

KSL:s avsikt med enkäten är att få ett ställningstagande i frågan från respektive kommunstyrelse i länets kommuner samt Håbo, som ingår i STAR. Kommunernas svar kommer att utgöra vägledning för det fortsatta arbetet inom projektet.

Remisstiden sträcker sig till 2013-12-31.

Trafikkontorets synpunkter

Varje år besöks Stockholms återvinningscentraler (ÅVC) av ca 930 000 besökare inklusive företagskunder. ÅVC:erna är finansierade av avfallstaxan som betalas av alla fastighetsägare i kommunen. Återvinningscentralerna har varit öppna för andra kommuners invånare utan någon kostnadskompensation.

Det finns ett flertal kommuner i länet som redan har inpasseringssystem vid sina återvinningscentraler som stänger ute besökare från andra kommuner i nuläget. SRV återvinning som ägs av kommunerna Haninge, Huddinge, Botkyrka, Nynäshamn och Salem har sedan flera år ett inpasseringssystem med så kallade RFID- kort. Övriga kommuner i länet som har inpasseringssystem är Tyresö, Ekerö samt Nykvarn och Telge återvinning (Södertälje), båda utanför länet.

Det är således i nuläget helt stängt för boende i Stockholms stad att besöka en återvinningscentral söder om kommunen.

Förtydligande till bilaga 2

Till enkäten finns ett utdrag bifogat från trafikkontorets PM; Inpasseringssystem till återvinningscentralerna i Stockholms stad”, 2013-09-26. I detta PM finns det uppgifter som behöver förtydligas. Trafikkontoret anser att inpasseringen i första hand bör ske med smarta mobiltelefoner/datorer (QR-koder) men alternativet med kort/bricka ska finnas. Kort-/kodläsaren på återvinningscentralen ska klara av att läsa övriga kommuners kort. I bilagan nämns också att kostnaden för framtagande av e-tjänster, som behövs för ett välfungerande inpasseringssystem, beräknas till ca 1,8 miljoner kronor. I denna e-tjänstlösning ska frågor generellt avseende ÅVC och farligt avfall hanteras, inte enbart inpassering.

Enkäten

Kommentar till alternativ A i enkäten

Vill kommunen tillåta egna hushåll att lämna grovavfall i annan kommun och även ta emot grovavfall från hushåll i andra kommuner (även utanför bolagsområde) gentemot ersättning till/från annan kommun?

Trafikkontorets förslag till svar: Ja (valt alternativ)

Kontoret anser att det är viktigt med fri rörlighet och enkelhet för de boende i länet att lämna ifrån sig grovavfall och farligt avfall. Om ett hushåll besöker en annan kommuns återvinningscentral ska detta besök dock generera en ersättning till kommunen där centralen ligger.

Rent juridiskt får hushåll endast lämna grovavfall och farligt avfall till de system som kommunen eller det kommunala bolaget som hushållet tillhör erbjuder om det inte är särskilt avtalat om annat mellan kommunerna. Ytterst regleras detta i kommunallagen men också i miljöbalken och avfallsförordningen.

Under hösten 2010 genomförde trafikkontoret en kundundersökning på samtliga återvinningscentraler. Postnummer, boendeform eller företag undersöktes. Resultatet som presenterades för Trafik- och renhållningsnämnden i februari 2011 visade att den utomkommunala besöksandelen var ca 17 %. Kontoret gjorde en ny undersökning för ÅVC Sätra under våren 2013 (ÅVC Sätra fanns inte hösten 2010). Undersökningen

gjordes under en helg när SRV återvinnings återvinningscentraler var öppna samtidigt. Ca 15 % av besökarna kom då från en annan kommun än Stockholm.

I nuläget får Stockholms kommun inte någon ersättning för de utomkommunala besöken som görs till återvinningscentralerna, vilket strider mot gällande lagstiftning. De belastar driftbudgeten för återvinningscentralerna med ca 7,6 mnkr (rörliga kostnader).

Kommentar till alternativ B i enkäten
Vill kommunen tillåta enbart egna hushåll att lämna grovavfall i den egna kommunen/inom bolagsområde?

Trafikkontorets förslag till svar: Nej (ej valt alternativ)
Kontoret anser i enlighet med kommentaren till alternativ A att den fria rörligheten i länet är viktig för att hushållen på enklast möjliga sätt skall kunna lämna ifrån sig grovavfall.

Om alternativ A väljs – kommentar
A.1 Vill kommunen ha inpasseringssystem i någon form som räknar passager och kvittning (ger underlag för statistik i en gemensam databas).

Trafikkontorets förslag till svar: Ja (valt alternativ)

*A.2 Vill kommunen ha en schabloniserad kvittning?
(Beräkningar av antal besökare från annan kommun genom stickprov vid ett antal tillfällen)*

Trafikkontorets förslag till svar: Nej (ej valt alternativ)
Beräkning av besökare från annan kommun genom stickprov fångar inte upp de ofinansierade företagsbesök vilket ett inpasseringssystem till stor del gör. Dagens system med klippkort gör det svårt för personalen att identifiera företagen. Merparten av företagarna kommer i omärkta fordon. De nekar ofta vid frågan om de är företagskunder. Personalen har inga effektiva medel för att kontrollera om informationen stämmer.

En grov uppskattning på nivån för uteblivna intäkter från företagare ligger på mångmiljonbelopp, rent teoretiskt upp till 40 mnkr. Under 2006 gjorde Sweco en undersökning om antalet företagsbesökare på ÅVC Vantör och beräknade då att 33 % av besöken utgjordes av företagare. Driftpersonalen på samtliga återvinningscentralerna fick i uppdrag att göra motsvarande

uppskattning under en period 2013 och bedömde då att företagarna utgjorde 19 % (169 000) av besöken. År 2012 hade staden 1,6 % (15 000) betalande företagsbesök, en sänkning från året innan då de betalande besöken låg på 2 % (18 000). Kontoret tror inte att antalet besökande företag minskat, utan att antalet icke betalande ökat ytterligare.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar ovanstående redovisning som svar på remissen.

Slut

Bilagor

1. Enkät om valfri återvinningscentral med interkommunal clearing i Stockholms län.